

HET EVANGELIE VAN PETRUS ::

IN HET BEGIN VAN OCTOBER DEDEN IN de bladen min of meer opzienbarende berichten de ronde over het Evangelie van Petrus, dat door een Engelsch geleerde in de kathedraal van Hereford zou zijn ontdekt.

Nu moet men met zulke „ontdekkingen” altijd voorzichtig zijn. Wie iets vindt, dat hem onbekend was of dat bijzonderen indruk op hem maakt, is licht geneigd de beteekenis van zijn vondst te overdrijven. Soms is het ontdekte al lang bekend. Zoo kan al dadelijk van het Evangelie van Petrus worden gezegd, dat men niet alleen volkomen op de hoogte was van zijn bestaan, maar dat er reeds eerder een brokstuk van was gevonden. Het is evenwel zeer goed mogelijk, dat thans niet slechts andere fragmenten maar zelfs het volledige geschrift aan den dag is gekomen.

En in de tweede plaats, laten de eenvoudige geloovigen zich toch door al die ontdekkingen niet in de war laten brengen. Het is waarlijk niet zóó, dat onze Bijbel eigenlijk onvolledig is of dat we den goeden niet zouden hebben. Al die Evangeliën, Handelingen, Brieven en Openbaringen, waarvan men zoo nu en dan hoort spreken, zijn uit later tijd dan de geschriften van het Nieuwe Testament, zijn dus wel op naam gesteld van de apostelen, maar hebben gewoonlijk met die apostelen zelf niets te maken. Niet zelden zijn die z.g. apokriefe geschriften afkomstig van kettersche secten, die er hun eigen leer in vonden of in hebben gebracht en die met hun evangelie de leer der kerk hebben bestreden. Alle gevallen staan niet gelijk, maar er zijn er waarvan het een of het ander duidelijk kan worden aangetoond. En het kan ons daarom niet verwonderen, dat vele van die apokriefe geschriften door de kerkelijke vergaderingen of door uitspraken van kerkvaders uitdrukkelijk worden afgekeurd of verworpen.

Hoe het nu met zoo'n ontdekking toegaat, hebben we al eens eerder uiteengezet. Daarom thans slechts een enkele opmerking. In de oude bibliotheken zijn handschriften, die niet anders zijn dan een optelsom van allerlei brokstukken, welke men indertijd bijeengebonden heeft. Nader onderzoek van zulk een handschrift brengt dan soms aan het licht, dat door een vroegeren onderzoeker, (handschriften lezen is niet ieders werk!) een fragment is over het hoofd gezien. Het komt ook voor, dat men bemerkt, dat onder den tegenwoordigen tekst een andere heeft gestaan en dat men dien ouden gewoonlijk meer belangrijken tekst, weer weet te lezen. En eindelijk mag herinnerd dat nu en dan in den drogen bodem van Egypte, waar eens een rijke cultuur bloeide, allerlei papyrus fragmenten worden aangetroffen, die daar bewaard bleven, en ook perkamenten die nu onze getuigen zijn van lang verloren gewaande of zelfs niet eens bij naam bekende geschriften.

Op deze wijze is ook aan het licht gekomen, wat er tot dusver van het Evangelie van Petrus bekend was. Dat het bestond, wisten we door enkele berichten in de oude Christelijke literatuur, waarin ons tevens is meegedeeld, dat het in gebruik was bij de Syrische docenten — die aan Jezus een schijnlichaam toeschreven — tegen het einde van de tweede eeuw. Maar het eerste fragment werd pas gevonden in den winter van 1886/1887 in een Christelijk graf te Akhmim in opper-Egypte. Het fragment dient zich aan als door

Petrus te zijn geschreven, immers we lezen aan het einde: Ik echter Simon Petrus en Andreas mijn broeder, namen onze netten op en gingen naar de zee.

Het brokstuk verhaalt een deel der lijdensgeschiedenis en de opstanding. Verder valt uit de bovenbedoelde mededeelingen der kerkvaders op te maken, dat het Evangelie het verhaal van Jezus' geboorte moet hebben bevat. Wat men verder aan het Evangelie meent te moeten toeschrijven berust op onderstellingen, die hier niet kunnen worden besproken.

Het bekende stuk toont duidelijk afhankelijk te zijn van de kanonieke evangeliën, niemand kan daaraan twifelen. Maar de invloed van het docetisme laat zich gelden. Zoo luidt het kruiswoord niet: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten, doch: Mijn kracht, kracht, gij hebt mij verlaten. Iets, wat we uit het N. T. niet wisten, biedt het Evangelie van Petrus niet, hoogstens kan men zeggen, dat een en ander wat is uitgewerkt.

Het thans ontdekte stuk was nog niet bekend. Het behandelt — voorzover we tot dusver daarover mededeelingen lazen — de komst van de herders bij Jozef en die van de wijzen uit het Oosten. En van dit nieuwe fragment geldt hetzelfde als we boven van het reeds lang bekende schreven, de stof is ontleend aan de kanonieke evangeliën, de wonderen zijn vergroot, het menselijke van Christus komt op den achtergrond.

Het evangelie van Petrus zal geschreven zijn omstreeks het midden van de 2 eeuw, misschien in Syrië. Invloed heeft het weinig gehad, vandaar dat er ook slechts weinig van bewaard bleef. Vermoedelijk was het slechts in eere in den kring, waarin het was ontstaan.

Vatten we alles samen, dan is het evangelie van Petrus weinig belangrijk. Er zijn apokriefe geschriften, die ons betrouwbare historische berichten uit den oud-Christelijken tijd hebben bewaard. Dat dit ook met het evangelie van Petrus het geval zou zijn, bleek tot dusver niet en in verband met het tot dusver bekende, is ook nauwelijks te verwachten, dat als het nieuw gevondene geheel zal zijn bekend geworden, het ons belangrijke mededeelingen brengen zal. Hoogstens zullen we wat beter op de hoogte komen van de gedachtenwereld der doceten, waarvan we tot dusver inderdaad niet al te veel weten. Misschien komt een enkele merkwaardige lezing aan den dag.

Reden voor hooggespannen verwachtingen is er allermint.

DR. F. W. GROSHUDE

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Smakeloos Zout.

Matth. 5 : 13: Indien het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden?

HET ZOUT, DAT IN PALESTINA GEBRUIKT WERD EN nog wordt, komt voor verreweg het grootste gedeelte uit de streek van de Roode Zee, de Zoutzee.

Daar wordt nu nog in de lagunen aan haar oevers zout gewonnen. Karavanen ezels brengen het van daar naar de markten te Jeruzalem en te Bethlehem.

Dat zout is echter niet ons zuivere keukenzout, maar bevat daarboven allerlei andere bestanddeelen als magnesium, kalk e. d. Dat mengsel nu van zout en bijstoffen smaakt zout, zoolang de regen er niet op gevallen is; zoodra dit echter heeft plaats gehad, lost het keukenzout op, en de overblijvende massa kan beschouwd worden als smakeloos zout.

s.